Nader onderzoek vleermuizen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Plangebied: Olivier van Noortlaan, Vlaardingen

Opsteller(s): F.V. van der Lans

Nader onderzoek vleermuizen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Ondertitel	Plangebied: Olivier van Noortlaan, Vlaardingen
Opsteller(s)	F.V. van der Lans
Datum	09-10-2020
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20200923v01
Aantal pagina's	31
Opdrachtgever	Inspire Real Estate BV
Contactpersoon	B. van de Worp
Kwaliteitscontroleur	
Wijze van citeren	Lans, F.V. van der. 2020. Nader onderzoek vleermuizen. In het kader van de Wet natuurbescherming Plangebied: Olivier van Noortlaan, Vlaardingen. Kenmerk ER20200923v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2020

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding....5
1.1 Aanleiding....5
1.2 Onderzoeksvragen....5
1.3 Leeswijzer....5
2 Beschrijving plangebied....7
2.1 Algemeen....7
2.2 Beschrijving....8
2.3 Geplande ingrepen....8
2.3.1 Omschrijving werkzaamheden....8
2.3.2 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode....9
2.3.3 Methode uitvoering: materieel en werkwijze....9
2.3.4 (Ontwerp-)tekening....9
3 Onderzoek beschermde soorten....11
3.1 Werkwijze....11
3.2 Navolgbaarheid onderzoek....13
3.2.1 Algemeen....13
3.2.2 Vleermuizen....13
4 Resultaten nader onderzoek....15
4.1 Vleermuizen....15
4.1.1 Gewone dwergvleermuis....15
4.1.2 Ruige dwergvleermuis....18
4.2 Laatvlieger....19
4.2.1 Meervleermuis....20
4.3 Overige soorten....20
4.4 Conclusie onderzoeksresultaten....21
5 Effectbeoordeling....23
5.1 Gewone dwergvleermuis....23
5.2 Ruige dwergvleermuis....23
5.3 Laatvlieger....23
5.4 Meervleermuis....24
5.5 Nationaal beschermde soorten....24
5.6 Voorwaarden voor ontheffing....24
6 Maatregelen....25
6.1 Jaarrond gebruikte verblijfplaatsen (gewone dwergvleermuis)....25
7 Conclusies en aanbevelingen....27
7.1 Conclusies....27
7.2 Aanbevelingen....28
8 Geraadpleegde bronnen....29
8.1 Literatuur....29
8.2 Internet....29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Inspire Real Estate BV heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd in het plangebied: Olivier van Noortlaan, Vlaardingen. De aanleiding van dit verzoek is de voorgenomen sloop en renovatie van de gebouwen. Uit een verkennend veldonderzoek uitgevoerd door Habitus in 2020[1] is gebleken dat in de gebouwen potenties aanwezig zijn voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger). Zodoende was nader onderzoek naar deze soortgroepen noodzakelijk om te vast te stellen of deze soorten inderdaad aanwezig zijn en zo ja, hoe in het kader van de Wet natuurbescherming gehandeld dient te worden. In voorliggende rapportage worden de onderzoeksresultaten beschreven.

De resultaten van voorliggende rapportage zijn drie jaar geldig. Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

1.2 Onderzoeksvragen

In het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn vleermuizen aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor vleermuizen?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en/of het essentiële functionele leefgebied behouden?
4. Is ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk?
5. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna

1 Heitman, 2020

volgt een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek, de resultaten van het onderzoek en een effectbepaling van de geplande werkzaamheden. Aansluitend wordt beschreven welke maatregelen genomen dienen te worden negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2 Beschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied betreft het Unileverterrein aan de Olivier van Noortlaan in Vlaardingen en is gelegen in de provincie Zuid-Holland. De begrenzing van het projectgebied is weergegeven in Afbeelding 1. In de huidige situatie bestaat het projectgebied uit een terrein met diverse panden en enkele groenvakken. De panden verschillen in hoogte en er zijn enkele gebouwen met spouwmuren met open stootvoegen aanwezig. Op het terrein zijn plantvakken aanwezig met, onder andere, gewone esdoorn, braam, klimop en Cotoneaster spec. Ten slotte is er veel verharding aanwezig op het terrein, in de vorm van parkeerplaatsen en oprit.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd). Voor het onderzoek is het plangebied opgedeeld in drie deelgebieden. Voor de regionale ligging, zie kaartinzet rechtsboven. Bron: PDOK

2.2 Beschrijving

- Het plangebied betreft een bedrijfsterrein van Unilever en bestaat uit diverse bedrijfspanden, parkeerplaatsen, bestrating en beplantingsvakken.
- Het complex is in 1960 gebouwd.
- Open water en vochtige tot natte terreinen (natuurvriendelijke oevers etc.) zijn in het plangebied afwezig.
- Wel grenst het plangebied aan een parkje en aan de Nieuwe waterweg.
- Voor vleermuizen geschikte ondergrondse ruimten zijn afwezig in het plangebied.
- Verlichting bestaat uit woon- en tuinverlichting en lantaarnpalen.

2.3 Geplande ingrepen

2.3.1 Omschrijving werkzaamheden

In het projectgebied worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd (zie Afbeelding 2):

- sloop van bebouwing
- realisatie nieuwe bebouwing
- renovatie bestaande gebouwen

Afbeelding 2. Werkzaamheden aan de panden. Bron: Studio for new realities.

2.3.2 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is nog niet bekend. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

2.3.3 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

De exacte invulling is nog niet bekend. Voor voorliggende rapportage wordt uitgegaan van sloop en nieuwbouw en omvangrijke renovatie.

2.3.4 (Ontwerp-)tekening

De werkzaamheden betreffen sloop, nieuwbouw en renovatiewerkzaamheden. Een ontwerptekening is weergegeven op onderstaande afbeelding (zie Afbeelding 3).

Afbeelding 3. Ontwerp toekomstige situatie. Bron: Studio for new realities.

3 Onderzoek beschermde soorten

3.1 Werkwijze

De volgende soorten/soortgroepen zijn onderzocht:

Vleermuizen: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis) binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol (Vleermuisprotocol 2017).

In Tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundigen tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken. Alle betrokken deskundigen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden, conform het Vleermuisprotocol 2017. Ten behoeve van het veldonderzoek in het voorjaar is het plangebied opgedeeld in drie deelgebieden; elk deelgebied is in het voorjaar onderzocht door 2 personen. In augustus/september is het gehele plangebied door 2 personen onderzocht.

Datum	Type onderzoek	Onderzoek	Zon op Zon onder	Moment	Onderzoekers	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
19-05-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied Deelgebied 1	Onder: 21:34	21:30 –23:35	I van der Arend, S. Galindo	21	0	2
20-05-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied Deelgebied 2 en 3	Op: 5:38	2:30 –5:30	E. Bakker, C. Fokker, I van der Arend, S. Galindo	16	0	2
02-06-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied Deelgebied 2 en 3	Onder:21:52	21:45 – 0:45	G. Tanis, M. Bouwmeester, I van der Arend, S. Galindo	20	0	2
03-06-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied Deelgebied 1	Op: 5:24	03:24 – 05:25	I van der Arend, S. Galindo	18	0	2
09-07-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied Deelgebied 2 en 3	Onder: 21:58	22:00 – 1:00	J. Keijzer, M. Guyt, I van der Arend, T. Stoppelenburg	16	7	3
10-07-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Zomer-, kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied Deelgebied 1	Onder: 21:58	21:55 – 24:00	I van der Arend, T. Stoppelenburg	10	2	2
04-08-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Massawinterverblijven	Onder: 21:24	0:00 – 3:00	E.Bakker, M. Bouwmeester, I van der Arend	16	0	2
18-08-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Paarverblijfplaatsen, Winterverblijfplaatsen , functioneel leefgebied	Onder: 20:57	23:00 – 2:00	E. Bakker, A. van Meurs, I van der Arend	18	0	2
07-09-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Paarverblijfplaatsen, Winterverblijfplaatsen , functioneel leefgebied	Onder: 20:12	22:00 – 01:00	I van der Arend, M. Guyt	18	0	2
16-09-20	Vleermuizen – Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis	Verblijfplaatsen	nvt	Inspectie overdag	I van der Arend, A. van Meurs	nvt		

Tabel 1. Momenten van vleermuisonderzoek, de onderzoekers en de omstandigheden.

3.2 Navolgbaarheid onderzoek

3.2.1 Algemeen

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor die soort(groep) geldende standaarden. De onderzoeksperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook voldoende invulling gegeven.

3.2.2 Vleermuizen

Het plangebied opgedeeld in 3 deelgebieden, zodat het plangebied goed te overzien was door de drie teams van 2 personen. Het plangebied had een overzichtelijke indeling met lange kijklijnen. Ook liepen de onderzoekers contant rond waardoor zij konden inspelen op de actuele situatie. Vanaf de belangrijke observatie knooppunten konden zowel de lange delen van de complexen als de kopgevels goed worden overzien. Voor het onderzoek naar massawinterverblijven en paarverblijfplaatsen waren 2 onderzoekers voldoende. Het zwermen bij massawinterverblijfplaatsen speelt zich altijd langdurig af en baltsgedrag wordt vertoond voor langere perioden op een avond. Door constant door het plangebied heen en weer te lopen kan in een kort tijdsbestek het aantal en de locatie van de paarterritoria worden gelokaliseerd.

4 Resultaten nader onderzoek

4.1 Vleermuizen

Gedurende de veldonderzoeken zijn in totaal drie vleermuissoorten waargenomen (zie Afbeelding 4):

- Gewone dwergvleermuis.
- Ruige dwergvleermuis.
- Laatvlieger.

Afbeelding 4: In en rondom het plangebied aangetroffen soorten vleermuizen. Kaartbron: Openstreetmaps

4.1.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werden 40 waarnemingen

van gewone dwergvleermuizen verricht (zie Afbeelding 5); 5 per bezoek in het voorjaar en 8 per bezoek in het najaar.

Afbeelding 5: Waarnemingen van gewone dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: Openstreetmaps

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied zijn twee zomerverblijfplaatsen aanwezig (zie Afbeeldingen 6 en 7). Deze zomerverblijfplaatsen worden tevens gebruikt als paarverblijfplaats en vermoedelijk ook als winterverblijfplaats. De beschrijving van deze jaarrond gebruikte verblijfplaatsen is als volgt:
  - "Vlogen in bij de vierde betonnen dwarsbalk, rechts, aan de onderzijde van het dak, geteld vanaf de kolom na de ronde muur."
  - "Invliegend bij dakrand van de kolom aan de rechterzijde naast de ronde muur. Vloog links op de hoek van de kolom in, mogelijk onder het daklood."
- Binnen het plangebied zijn 2 paarterritoria aangetroffen, behorend tot de twee in het voorjaar aangetroffen zomerverblijfplaatsen, die derhalve ook als paarverblijfplaats worden gebruikt.
  - Het paarterritorium van één verblijfplaats is gelegen langs de noordgevel van Gebouw A.
  - Het paarterritorium van de tweede verblijfplaats bevindt zich ter hoogte van Gebouw E en

de hier omheen gelegen boomgroepen.

- Buiten het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen.

Afbeelding 6. Jaarronde verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis. Foto A. van Meurs | Ecoresult B.V.

Afbeelding 7. Jaarronde verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis. Foto: Google streetview.

Functioneel leefgebied

- Het plangebied wordt slechts marginaal als vliegroute gebruikt. De dieren maken gebruik van allerlei structuren binnen en rondom het plangebied. Ze maken diffuus van het gebied gebruik als vliegroute zonder duidelijke structuren te volgen. Het plangebied maakt derhalve geen essentieel deel uit van vliegroutes.
- Het plangebied wordt slechts marginaal als foerageergebied gebruikt. De dieren maken gebruik van allerlei structuren rondom het plangebied. Ze maken diffuus van het gebied gebruik als vliegroute zonder duidelijke structuren te volgen. Het plangebied maakt derhalve geen essentieel deel uit van essentieel foerageergebied.

4.1.2 Ruige dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werd in het voorjaar 1 waarneming van ruige dwergvleermuis verricht (zie Afbeelding 8).

Afbeelding 8: Waarneming van ruige dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: Openstreetmaps

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aangetroffen.
- Buiten het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aangetroffen.

Functioneel leefgebied

- Tijdens het onderzoek is binnen en direct grenzend aan het plangebied 1 waarneming van ruige dwergvleermuis verricht. Essentieel foerageergebied of (essentiële) vliegroutes zijn afwezig.

4.2 Laatvlieger

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werd in het voorjaar 1 waarneming van laatvlieger verricht (zie Afbeelding 9). Dit betrof een overvliegend dier.

Afbeelding 9. Waarneming van laatvlieger en waargenomen gedrag. Kaartbron: Openstreetmaps

4.2.1 Meervleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werd er geen waarnemingen van meervleermuis verricht.

4.3 Overige soorten

Buiten de juridisch zwaar beschermde vleermuizen om, werden in en om het plangebied ook vrijgestelde Nationaal beschermde soorten aangetroffen. Er zit een flinke populatie konijnen, die foerageert op de gazons van het Deltapark, maar ook op het Unileverterrein zelf. Bovendien bevinden zich konijnenholen op het terrein. op het terrein is tevens een vos aanwezig. De vos zit al minstens 10 jaar in deze omgeving en werd ook tijdens de onderzoeken waargenomen. Het is niet uitgesloten dat zijn burcht op het terrein, meer specifiek in het zuidelijk deel van het plangebied, aanwezig is.

Afbeelding 10. Waarnemingen konijn (>40 stuks) en vos in en om het plangebied. Kaartbron: Openstreetmaps

4.4 Conclusie onderzoeksresultaten

In totaal zijn binnen het plangebied aangetroffen:

- Binnen het plangebied zijn twee jaarrond bezette zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, die ook in de paartijd en voor overwintering gebruikt worden aangetroffen.
- Ruige dwergvleermuis – Geen verblijfplaatsen. Essentieel leefgebied afwezig.
- Laatvlieger – Geen verblijfplaatsen. Essentieel functioneel leefgebied afwezig.
- Meervleermuis – Geen verblijfplaatsen. Functioneel leefgebied afwezig.
- Konijn circa 40 dieren in kolonie met burcht.
- Vos 1 dier, maar vermoedelijk ook burcht aanwezig,

5 Effectbeoordeling

5.1 Gewone dwergvleermuis

In deze effectenbeoordeling wordt er van uitgegaan dat tenminste de gebouwen worden gesloopt of grondig worden gerenoveerd. Door de renovatie van gebouw A zullen 2 jaarrond bewoonde zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis worden weggenomen. Essentieel functioneel leefgebied is afwezig. In de andere gebouwen zijn verblijfplaatsen afwezig.

Hierdoor is sprake van overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

- Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing op de Wet natuurbescherming is nodig (zie Paragraaf 5.6) evenals het treffen van maatregelen (zie Hoofdstuk 6).

5.2 Ruige dwergvleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor ruige dwergvleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.3 Laatvlieger

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van laatvlieger aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor laatvlieger of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.4 Meervleermuis

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van meervleermuis aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor meervleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

5.5 Nationaal beschermde soorten

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn konijnen en vossen aanwezig. Deze dieren zijn in de Zuid-Holland vrijgesteld. Wel is voor deze dieren de Zorgplicht van kracht, zodat men moet doen wat redelijkerwijze nodig is om deze dieren niet te doden, niet te verstoren en hun verblijfplaatsen niet te vernietigen.

5.6 Voorwaarden voor ontheffing

Een ontheffing (of een vrijstelling) kan uitsluitend worden verleend, als voldaan is aan drie cumulatieve voorwaarden. Een uitgebreidere uiteenzetting van de voorwaarden is opgenomen in Bijlage 1:

- Geen andere bevredigende oplossing;
- Sprake van een in de wet genoemd belang;
- Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven plaatsvinden en een ecologische toetsing. De richtlijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken. In de praktijk wordt hier soms (sterk) van afgeweken.

6 Maatregelen

6.1 Jaarrond gebruikte verblijfplaatsen (gewone dwergvleermuis)

Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de gunstige staat van instandhouding te garanderen:

- Voor de verblijfplaatsen dient, tenminste 3 maanden voorafgaand aan het actieve seizoen (dit is de periode april t/m oktober) waarin de sloopwerkzaamheden voor Gebouw A beginnen, per te verwijderen verblijfplaats 4 nieuwe verblijfplaatsen in/aan gebouwen te worden gecreëerd in de vorm van houtbetonnen vleermuiskasten binnen 200 meter van de huidige zomerverblijfplaats, buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. De wintermaanden (november tot en met maart) mogen niet tot deze 3 maanden gewenningsperiode gerekend worden. Doordat er 2 verblijfplaatsen zijn aangetroffen in de bebouwing dienen in totaal 8 vervangende verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. Dit kan worden gerealiseerd door het ophangen van kasten of een combinatie van het hangen van kasten met natuurinclusief renoveren waardoor opgeleverde woningen/woonblokken direct voor vleermuizen toegankelijk zijn.
- Vleermuiskasten dienen minimaal 4 meter hoog opgehangen te worden, een vrije aanvliegroute te hebben en zo veel mogelijk vrij te zijn van verstoring. De kasten worden opgehangen aan gebouwen.
- Tijdelijke kasten mogen worden verwijderd onder begeleiding van de ecologisch deskundige – indien niet in gebruik – 3 maanden nadat de permanente voorzieningen zijn opgeleverd.
- Buiten de kritische periode van voortplanting en overwintering (dus in de periode 1 april – 15 juli en 1 oktober – 15 oktober) wordt de bebouwing waar de verblijfplaatsen zijn aangetroffen ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Dit kan gedaan worden door plaatsen van exclusionflaps, waardoor de vleermuizen na uitvliegen niet meer kunnen terugkeren naar de verblijfplaatsen.
- In de nieuwe situatie dienen voor de zomerverblijfplaatsen tenminste 8 nieuwe permanente verblijfplaatsen te worden gecreëerd. Dit kan worden gerealiseerd door:
    - Het inbouwen van 8 vleermuiskasten zo hoog mogelijk in de gevels van de nieuwbouw.
    - Het toegankelijk maken van het dakvlak.
    - Boeiborden en/of gevelbeplating licht af te laten wijken van de gevel zodat vleermuizen

hier tussen kunnen.
    - Voorzieningen in te bouwen onder het dakvlak die via de zijgevels toegankelijk zijn.
    - De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokken bekend te zijn en op het werk aanwezig te zijn.
- De vrijgestelde soorten vos en konijn dienen ontzien te worden bij de werkzaamheden.
- Hiervoor moeten de burchten in kaart worden gebracht en gekeken worden of de werkzaamheden geen effect hebben op de burchten. Als een burcht door werkzaamheden vernietigd moet worden, dienen de konijnen te worden weg gevangen.
- Voor de vrijgestelde soorten konijn en vos dient gekeken te worden of voor deze dieren in de toekomstige situatie weer voldoende groen (gazons en lage beplanting) aanwezig is.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In opdracht van Inspire Real Estate BV heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd in het plangebied: Olivier van Noortlaan, Vlaardingen. De aanleiding van dit verzoek is de voorgenomen sloop en renovatie van de gebouwen. Uit een verkennend veldonderzoek uitgevoerd door Habitus in 2020[2] is gebleken dat in de gebouwen potenties aanwezig zijn voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger). De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op vleermuizen. De Wet natuurbescherming kan hierdoor worden overtreden.
De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door ecologen van Ecoresult B.V. met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van het Vleermuisprotocol 2017.

Gewone dwergvleermuis

- In het plangebied zijn 2 jaarrond bewoonde zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig.
- Essentieel functioneel leefgebied is binnen het plangebied afwezig.

Ruige dwergvleermuis

- In het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied afwezig.

Laatvlieger

- In het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied afwezig.

Meervleermuis

- In het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn vaste rust- en

2 Heitman, 2020

verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied afwezig.

Nationaal beschermde soorten

- In het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied aanwezig van circa 40 konijnen en een vos. Op het Unilever terrein bevinden zich burchten van deze soorten.

Ontheffing en maatregelen

Ontheffing dient te worden aangevraagd voor het wegnemen van 2 jaarrond bewoonde zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.

De volgende verbodsbepalingen worden door de werkzaamheden overtreden:

- *Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.*
- *Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.*

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten en vogels, zoals benoemd in de quickscan[3] blijven van kracht.

7.2 Aanbevelingen

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel "inclusief bouwen voor vleermuizen en vogels, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van vleermuizen en vogels in het nieuwe ontwerp. Anders gezegd: door inclusief te bouwen voor vleermuizen en vogels wordt bijvoorbeeld een (nieuw) gebouw of kunstwerk toegankelijk voor vleermuizen en vogels of blijft een potentiële vliegroute intact. Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren en dit opnemen in het mitigatieplan en/of ontwerp.

3 De Vries, 2019

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

Heitman, M. 2020. Quickscan Wet natuurbescherming. Olivier van Noortlaan, Vlaardingen. Habitus RHOA2019-36-QS1-V1.

Studio for new realities, 2020. Masterplan District U.

8.2 Internet

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)
https://www.pdok.nl/

Kennisdocumenten
https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/

Vleermuisprotocol 2017
http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol

Bijlage 1 Voorwaarden ontheffing

Een ontheffing (of een vrijstelling) kan uitsluitend worden verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

1. Geen andere bevredigende oplossing;
    - De vraag of er een bevredigende andere oplossing is, bestaat uit drie delen:
        - Wat is het probleem of de specifieke situatie waarom de handeling plaatsvindt?
        - Zijn er andere oplossingen voor dit probleem?
        - Indien er andere oplossingen zijn, welke gevolgen heeft dit dan voor de verbodsbepalingen?
2. Sprake van een in de wet genoemd belang
    - Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
        - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
        - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
        - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
        - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
        - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
    - Voor soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
        - In het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid
        - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer
        - Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren
        - Ter bescherming van flora en fauna

        - Voor onderzoek en onderwijskundige doelen
        - Voor het uitzetten en herinvoeren van soorten en voor de met deze doelen samenhangende teelt
        - Om kleine hoeveelheden van bepaalde vogels onder bepaalde omstandigheden te vangen, te houden of te gebruiken
3. Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.
    - Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime, voor soorten van de Vogelrichtlijn is dit: "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort"
    - Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moeten de volgende vragen worden beantwoord:
        - Wat is de staat van instandhouding (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijk verspreidingsgebied)?
        - Wat is het effect van het verlenen van de ontheffing op de betrokken populatie(s)?
- Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven plaatsvinden en een ecologische toetsing. De richtlijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken. In de praktijk wordt hier soms (sterk) van afgeweken.